

Mortalita u ischemické choroby dolních končetin

Jiří Spáčil, Jaroslava Svobodová

Cévní ordinace Spamed, s. r. o., Praha

Úvod: Údaje o mortalitě na ischemickou chorobu dolních končetin (ICHDK) u nás nejsou známé. Ze souboru pacientů s ICHDK v naší ambulanci jsme vybrali nemocné, u kterých, díky údajům z Ústavu zdravotnických informací a statistiky ČR, jsme znali datum a příčinu úmrtí.

Výsledky: Ze souboru 390 nemocných s ICHDK na podkladě aterosklerózy zemřelo 145 pacientů. Průměrná doba od prvního vyšetření u nás do smrti byla 6,13 roku. Průměrná doba sledování u přeživších byla 6,99 roků. Průměrná roční mortalita byla 6,25 % (95 CI 4,25–8,26 %). Na kardiovaskulární choroby (I00–I99 podle mezinárodní klasifikace nemocí) zemřelo 44 % pacientů. Na nádory (C00–D48) zemřelo 28 % nemocných, nejčastější příčinou byl nádor průdušek a plic. Úmrtí pacientů s ICHDK přímo koreluje s věkem, s anamnézou kardiovaskulárního onemocnění, diabetem mellitem, s vyšším systolickým tlakem a nižším indexem tlaku nad kotníky/tlaku na paži. Menší riziko úmrtí bylo při postižení jen 1 dolní končetiny (méně pokročilé onemocnění) a překvapivě u kuřáků.

Závěr: Roční mortalita u 390 nemocných s ischemickou chorobu dolních končetin je 6,25 %. Na kardiovaskulární choroby zemřelo 44 % nemocných a na nádorová onemocnění 28 % nemocných.

Klíčová slova: ischemická choroba dolních končetin, mortalita.

Mortality associated with peripheral artery disease of the legs

Introduction: Data on mortality due to peripheral artery disease of the legs (PAD) in the Czech Republic is unknown. We used the set of patients with PAD of our outpatient facility to select those with known dates and causes of death based on data of the Institute of Health Information and Statistics of the Czech Republic.

Results: Of the group comprising 390 patients with PAD caused by atherosclerosis, 145 patients died. The mean time from the first examination at our facility to death was 6.13 years. The mean follow-up time of surviving patients was 6.99 years. Mean annual mortality was 6.25% (95 CI 4.25–8.26%). Forty four percent of the patients died of cardiovascular disease (I00–I99 according to the International Classification of Diseases). Twenty eight percent of the patients died of neoplasms (C00–D48) while malignant neoplasm of bronchus and lung was the most common cause. In patients with PAD, death directly correlates with age, history of cardiovascular disease, diabetes mellitus, elevated systolic pressure and decreased ankle brachial index. A smaller risk of death was observed in cases where only 1 leg was affected (less advanced disease) and surprisingly in smokers.

Conclusion: Annual mortality of the 390 patients with PAD is 6.25%. Forty four percent of patients died of cardiovascular disease and 28% died of neoplasms.

Key words: peripheral artery disease of the legs, mortality.

Choroby se v průběhu let mění. V Nemocech končetinových cév v klinické praxi z r. 1959 (1) je věnován stejný prostor thrombangiitis obliterans (Buergerova nemoc) jako obliterující ateroskleróze v různých lokalizacích. U nás je nyní tato choroba zcela vzácná. Mění se i ischemická choroba dolních končetin (ICHDK) způsobená aterosklerózou.

Prof. Prusík, zakladatel československé angiologie, v r. 1934 napsal: „všeobecně jest dysbasie sklerotická onemocnění časté, zřídka vážně probíhající“ (2). Po II. světové válce se v průmyslově vyspělých zemích situace velmi změnila. Allen (USA) v r. 1955 uvádí, že 50 % nemocných s ICHDK na podkladě aterosklerózy zemře do 3 let (asi 17 %/rok) (3).